26-мĕш çул тухать. Хакĕ 20 пус.

1943
МАЙ
23
ВЫРСАРНИКУН
107(6344) №

Чăваш Коммуни

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

Машинăпа тракторсен паркне пысăк тухăçлăхпа ĕçлеттернĕшĕн, ЧАССР Наркомземĕпе Наркомзем ăн Политсекторĕ тăратнă тăрăх, ялхуçалăхĕнче малта пыракансен республикăри ХИСЕП ХĂМИ çине çаксене кĕртнĕ:

64. Тăвай МТС-ĕ (директорĕ Широв, политотдел начальникĕ В. Чернов, старши механикĕ И. Я. Яковлев). МТС çураки вăхăтĕнче тракторпа ĕçлемелли плана 101,5 процент тултарнă, 3.850 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

65. Элĕк МТС-ĕ (директорĕ Яхваров, политотдел начальникĕн заместителĕ Никитин, старши механикĕ Макаров). МТС çураки вăхăтĕнче тракторпа ĕçлемелли плана 108 процент тултарнă, 1.900 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

66. Вăрмар МТС-ĕ (директорĕ В. В. Петров, политотдел начальникĕ Бойков, старши механикĕ Верхунов). МТС çураки вăхăтĕнче тракторпа ĕçлемелли плана 100,5 процент тултарнă.

67. Вăрмар МТС-ĕнчи хĕрарăмсен 1-мĕш тракторнăй бригади (бригадирĕ С. И. Чернов). Бригада çураки вăхăтĕнче планпа палăртнă 213 гектар вырăнне 304 гектар сухаланă, 504 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

68. Вăрмар МТС-ĕнчи В. Н. Никандров ертсе пыракан тракторнăй бригада. Вăл планпа палăртнă 209 гектар вырăнне 282 гектар сухаланă, 451 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

69. Вăрмар МТС-ĕнчи Ф. И. Иванов ертсе пыракан бригада. Вăл çураки вăхăтĕнче планпа палăртнă 225 гектар вырăнне 321 гектар сухаланă, 436 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

70. Вăрмар МТС-ĕнчи М. Илларионов ертсе пыракан бригада. Вăл çураки вăхăтĕнче планпа палăртнă 208 гектар вырăнне 247 гектар сухаланă, 153 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

71. Вăрмар МТС-ĕнчи И. Макаров ертсе пыракан бригада. Вăл çураки вăхăтĕнче планпа палăртнă 260 гектар вырăнне 290 гектар сухаланă, 261 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

72. Куславкка МТС-ĕ (директорĕ А. Л. Лаврентьев, политотдел начальникĕ З. А. Ворожейкин). МТС çураки вăхăтĕнче тракторсемпе 3.288 гектар ĕçленĕ тата 540 килограмм горючи перекетлесе хăварнă, планпа 3.219 гектар ĕçлемелле пулнă.

73. Куславкка МТС-ĕнчи Г. Саперов ертсе пыракан бригада. Вăл çураки вăхăтĕнче планпа палăртнă 235 гектар вырăнне 294 гектар сухаланă, 261 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

ЧĂВАШ АССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН УКАЗĔ

П. П. Герасимович юлташа Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председатель заместителĕ пулма уйăрса лартасси çинчен

Павел Петрович Герасимович юлташа Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателĕн вырăнти промышленноç ...

Павел Петрович Герасимович юлташа Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателĕн выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес енĕпе ĕçлекен заместителĕ пулма уйăрса лартас.

Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ
З. АНДРЕЕВА

Чăваш АССР Верховный Совет Президиум Секретарĕн ĕçĕсене тăвакане А. ИЗМАЙЛОВ.

Шупашкар хули, 1943 çулхи май ăн 21-мĕшĕ.

ВЦСПС-ра

Профсоюзсен Пĕтĕм Союзри Центральный Совечĕ промышленносăн тивĕçлĕ отраслĕнчи заказсене пурнăçлакан заводсенче ĕçлекенсен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвĕн 1943 çулхи апрельти итогĕсене пăхса тухса, чылай заводсем, хăйсен Наркомат системинче пĕрремĕш, иккĕмĕш тата виççĕмĕш вырăн йышăнăскерсем, лайăх ĕçленине уйрăмах палăртнă, çав заводсен шутне Бунин юлташ директор заместителĕ пулса ĕçлекен завод та кĕрет.

ВЦСПС-па СССР Наркоммясомолпромĕнче

Профсоюзсен Пĕтĕм Союзри Центральный Совечĕпе СССР Союзĕн какайпа сĕт-çу промышленноçĕн Халăх Комиссариачĕ хатĕрленÿ организацийĕсемпе предприятийĕсенче ĕçлекенсен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвĕн 1943 çулхи апрельти итогĕсене пăхса тухса, Элĕк районĕнчи выльăх-чĕрлĕх хатĕрлекен конторăна (управляющийĕ Павлюк юлташ) пĕрремĕш преми пама йышăннă.

БЕЛЬГИ ПОСОЛĔ Р. ВАН де КЕРШОВ д'АЛЛЕБАС ХĂЙĔН ВЕРИТЕЛЬНĂЙ ГРАМОТИСЕНЕ ПАНИ

Майăн 20-мĕшĕнче кăнтăрла 12 сехетре Кремльте СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. И. Калинин юлташ Бельгин СССР-ти чрезвычайнăй тата полномочнăй посолне Р. Ван де Кершов д'Аллебас господина йышăннă. Р. Ван де Кершов д'Аллебас господин М. И. Калинин юлташа хăйĕн верительнăй грамотисене панă.

Йышăнура Р. Ван де Кершов д'Аллебас господинпа пĕрле Бельги посольствин военнăй атташи З. Симон подполковник тата посольствăн атташи Э. Фельтен господин пулнă. Посол вĕсене М. И. Калинин юлташпа паллаштарнă.

Верительнăй грамотăсене панă чухне Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссарĕн заместителĕ В. Г. Деканозов юлташ, СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. Ф. Горкин юлташ, Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссариачĕн Протоколсен Отделĕн заведующийĕ Ф. Ф. Молочков юлташ пулнă.

Верительнăй грамотăсене панă хыççăн М. И. Калинин юлташпа Р. Ван де Кершов д'Аллебас господин пĕр-пĕринпе калаçнă.

Куба посланникĕ А. Кончессо господин хăйĕн верительнăй грамотисене СССР Верховный Совет Президиумĕн Председательне М. И. Калинин юлташа пани

Майăн 21-мĕшĕнче кăнтăрла 12 сехетре Кремльте СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. И. Калинин юлташ Кубăн СССР-ти чрезвычайнăй посланникне тата полномочнăй министрне А. Кончессо господина йышăннă. А. Кончессо господин М. И. Калинин юлташа хăйĕн верительнăй грамотисене панă.

Йышăнура А. Кончессо господинпа пĕрле миссин советникĕ Р. Эррера Аранго господин пулнă. Посланник ăна М. И. Калинин юлташпа паллаштарнă.

Верительнăй грамотăсене панă чухне Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссарĕн заместителĕ В. Г. Деканозов юлташ, СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. Ф. Горкин юлташ, Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссариачĕн Протоколсен Отделĕн заведующийĕ Ф. Ф. Молочков юлташ пулнă.

Верительнăй грамотăсене панă хыççăн М. И. Калинин юлташпа А. Кончессо господин пĕр-пĕринпе калаçнă.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Майăн 21-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерÿ

Майăн 21-мĕшĕнче фронтра паллă улшăнусемех пулман.

Пирĕн карапсемпе авиаци тăшманăн торпеда катерне тата хуралта çÿрекен карапне путарнă.

* * *

Майăн 20-мĕшĕнче пирĕн авиаци чаçĕсем фронтăн тĕрлĕ участокĕсенче нимĕçсен 4 танкне тата войскăсемпе грузсем турттарса пыракан 60 автомашинине çитти пĕтерсе тăкнă е сиенленĕ, горючи складне çунтарса янă, чугунçул эшелонне çĕмĕрнĕ, артиллерин 5 батарейине пусарса лартнă.

* * *

Новороссийскран çурçĕр-хĕвелтухăçнерехре пирĕн чаçсем хăйсен позицийĕсене çирĕплетнĕ тата противник çине артиллерирен персе тăнă. Пĕр чаçăн артиллерисчĕсем 2 блиндажа тата 2 наблюдательнăй пункта ишĕлтернĕ, артиллерин 6 батарейине пусарнă.

Пирĕн зенитнăй артиллери нимĕçсен 5 самолетне персе ÿкернĕ.

* * *

Севск районĕнче совет артиллерийĕ тăшманăн пĕр çĕре пухăнса тăнă войскисем çине темиçе хут сасартăк вăйлăн пере-пере илнĕ. Гитлеровецсен 2 батальонне çитти сапаласа янă, пĕр пайне пĕтерсе тăкнă. Тепĕр участокра пирĕн разведка нимĕçсен маскировка туса лартнă 60 танкне асăрханă. Пирĕн артиллери çав района пенĕ. Вăл районта вара пушарсемпе взрывсем пулнă.

* * *

Калинин фронтĕнче Богданов юлташ командир пулса тăракан чаçăн артиллерисчĕсем темиçе миномет батарейине пусарса лартнă, 5 блиндажа ишĕлтерсе антарнă, 4 автомашинăна пĕтерсе тăкнă. Голубев юлташ командир пулса тăракан чаçăн снайперĕсем 78 гитлеровеца вĕлернĕ.

* * *

Волхов фронтĕнче пирĕн чаçсем тăшманăн позицийĕсем çине персе тăнă. Совет артиллерийĕ нимĕçсен 11 дзотĕпе 4 наблюдательнăй пунктне ишĕлтернĕ, 4 автомашинине тата грузсем тиенĕ 9 лавне пĕтерсе тăкнă. Пăшалсемпе пулеметсенчен тата минометсенчен персе, 80 гитлеровеца ытла вĕлернĕ.

* * *

Житомир облаçĕнчи районсенчен пĕринче кĕрешекен партизансен отрячĕ чугунçулăн пĕр участокĕ çине минăсем хурса тухнă. Çав минăсем çине пырса кĕрсе вара нимĕçсен çар эшелонĕ сирпĕнсе кайнă. Пĕр паровоз тата боеприпассем тиенĕ 17 вагон çĕмĕрĕлнĕ. Крушенипе взрывсене пула чугунçулăн çав участокĕнче вара поездсем темиçе кун хушши çÿреймен. Щорс ячĕпе хисепленекен отрядри партизансем майăн 17-мĕшĕнче Германие продовольстви илсе каякан поезда ÿпĕнтерсе янă.

* * *

Финсен 3-мĕш пехотнăй бригадинчи 4-мĕш батальонăн 15-мĕш ротинчен тыткăна лекнĕ салтак Маури Илмари Мяннисте çапла каласа панă: «Вырăс снайперĕсем пĕр уйăх хушшинче 15-мĕш ротăран 15 çынна вĕлерчĕç. Апрель пуçламĕшĕнче, Аалтонен сержанта тата пĕр взвод командирне мина ванчăкĕсем амантсан, взвод малти лини патне пралук илсе пырса тăма килĕшмерĕ. Март уйăхĕн вĕçĕнче 2-мĕш батальон вырăс позицийĕсене хирĕç наступлени пуçласа ячĕ. Пирĕн батальонри салтаксем часах пире те вырăссем пĕлтĕр тытса илнĕ позицисене каялла тавăрмашкăн мала хăваласа кайĕç тесе хăраса питĕ пăшăрхантарчĕç. 2-мĕш батальонăн ĕçĕ пăчланса ларнине пĕлсен пурте питĕ савăнчĕç вара. Çав çапăçусенче 2-мĕш батальонăн 200 çынни вилнĕ е аманнă. Нумай салтаксем çапла шутлаççĕ: «Германия мĕн чухлĕ хăвăртрах поражени тÿсĕ, вăрçă та çавăн чухлĕ хăвăртрах пĕтĕ, теççĕ».

* * *

Польша патриочĕсем нимĕç оккупанчĕсемпе вăйлăрах кĕрешме пуçланă. Келецк уездĕнче партизансем нимĕç казармине вут тивертнĕ. Нимĕçсем хăраса ÿксе çухалса кайнипе усă курса, партизансем хĕçпăшалсем нумай тытса илнĕ. Люблин районĕнче железнодорожниксем нимĕçсен войскăсем турттарса пыракан эшелонне тата çар грузĕсем турттарса пыракан товарнăй поездне ÿпĕнтерсе янă. Радомра пĕр ушкăн поляк нимĕç чиновникĕсемпе полицейскийĕсем нумай тăнă çурта темиçе граната пăрахнă. 50 гитлеровец ытла вилнĕ е аманнă. Вилнисем хушшинче нимĕç полицин начальникĕ, нимĕç бургомистрĕ тата ыттисем те пур. Краковра партизансем кăнтăрла машинăпа ларса пыракан 3 нимĕç офицерне вĕлернĕ.

Шкулсенчи пĕлÿ тĕрĕслевĕсем

Хĕрлĕ Ту шкулĕнче

Ку вĕренÿ çулĕнче йывăрлăхсем нумай пулнă. Çав йывăрлăхсем ăçтан килнине учительсем вĕренекенсене тĕплĕн ăнлантарса пама тăрăшнă. Юратнă тăван çĕршыв çине ирсĕр фашистсем тапăннине пула ачасен ашшĕсем, пиччĕшĕсемпе ытти тăванĕсем хамăрăн ирĕклĕхе сыхлама фронта кайнă. Ачасен халĕ, фронта пулăшас тесен, шкулта та лайăх вĕренмелле, колхоза та, килте вĕтшакăр ачасемпе юлнă амăшĕсене те пулăшмалла.

Хĕрлĕ Ту шкулĕнчи 5-мĕш «Б» класра вĕренекен Мария Созонтовăн, çавăн пек, ашшĕ вăрçа тухса кайсан, амăшĕ суккăр пулса ларнă та килти пĕчĕк ачисене пăхаканни урăх никам та юлман. Созонтовăн темĕн пек вĕренес килнĕ пулин те, вăл пĕр вăхăт шкула çÿреймен. Çакăн пирки учительсем шухăша кайнă, ачасен коллективĕпе калаçса пăхнă.

— Пулăшмалла Маруçăна. Пĕтĕм шкулĕпе кайса пулăшатпăр ăна, — тенĕ ачасем пурте пĕр шухăшкăмăллă пулса. Вара шкултан Маруçăсен килне, Кĕçтемĕр ялне, ачасем тимуровецсен бригадине уйăрса çирĕплетнĕ. Çав бригада Маруçăн амăшне хастарлăн пулăшма тытăннă. Маруся татах шкула çÿре пуçланă. Ачасем пулăшнипе хавхаланса, вăл пур предметсемпе те отлично вĕренсе пынă, пĕлÿ тĕрĕслевне те вăл отличник пулса кĕтсе илнĕ.

Хĕрлĕ Тури туллимар вăтам шкулăн коллективĕ — вăл пĕр шухăшкăмăллă, туслă та çирĕп коллектив. Кунта Мария Созонтовăна пулăшнă пекех, Геннадий Львова (5-мĕш «Б» класс), Георгий Петрова (6-мĕш класс), Виктор Ористова (эвакуаци йĕркипе куçса килнĕскер, 6-мĕш класс) тата ытти ачасене те пулăшса отлично вĕренекен тунă.

Шкул пĕлÿ тĕрĕслевĕсене лайăх хатĕрленсе кĕтсе илчĕ. Ачасем вĕренÿре ĕлкĕрсе пырасси чĕрĕкрен чĕрĕкех ÿссе пынă. Пĕрремĕш чĕрĕкре пĕтĕм ачасен 73 процентĕ вĕренÿре ĕлкĕрсе пынă пулсан, çак хисеп юлашки чĕрĕк вĕçĕнче 86,3 процента çитнĕ. Е. Григорьева учительница вĕрентекен естествознани тата хими предмечĕсемпе ачасем 100 процентпех ĕлкĕрсе пыраççĕ. В. Гаврилов учитель вĕрентекен математика, физика предмечĕсемпе 98,3 процент, Р. Кокорева учительница вĕрентекен географипе математика предмечĕсемпе (5-мĕш классенче) 99,1 процент ĕлкĕрсе пыраççĕ. Вырăс чĕлхине вĕрентес ĕçре кăçал чылай пысăк утăмсем тунă пулин те, ку предметпа ачасен 80 процентĕ çеç ĕлкĕрсе пынă. Çакă вăл пĕтĕм шкул вĕренÿре ĕлкĕрсе пынине кăтартакан хисепе чылаях чакарать.

Çапах та çулталăкри итогсене пĕтĕçтернĕ хыççăн, педагогсен совечĕ пĕтĕм шкулĕне те пĕр ачана анчах (4-мĕш класран) пĕлÿ тĕрĕслевне тăратма тивĕçлĕ мар тесе йышăнчĕ.

Майăн 20-мĕшĕнче пĕлÿ тĕрĕслевĕсем пуçланчĕç. Малтанхи кун лайăх результатсем кăтартрĕ. Пĕтĕм шкулĕпе те, çав кун уйрăм классенче тĕрĕслÿ пулнă предметсем тăрăх, пĕр ача начар паллă илнĕ.

Пĕлÿ тĕрĕслевĕсем çирĕп расписани тăрăх малалла пулса пыраççĕ. Пур предметсемпе те, пур классем тăрăх та тĕрĕслÿ валли билетсем тăван чĕлхипе çырса хатĕрленĕ. Диктантсемпе задачăсен тексчĕсене илнĕ. Консультацисем парас ĕçе тĕплĕн йĕркеленĕ.

Учительсем тĕрĕслеве пур ачасене те йĕркеллĕн çÿретессишĕн тăрăшаççĕ. Кĕçтемĕрпе Янзакасси ачисенчен хăшпĕрисем каççерен колхозлашисемпе вăрмана вырăма çÿренĕ пирки, урокра анасласа ларнисем пулнă. Тĕрĕслÿ пуçланнă май, учительсем çакăн пирки колхозсене кайса калаçрĕç те ĕçе тÿрлетрĕç.

А. Эсхель.

Çĕрпÿ районĕ.

Коммунистла Интернационалăн Исполнительнăй Комитечĕн Президиумĕ йышăннă

ПОСТАНОВЛЕНИ

1919 çулта вăрçăченхи кивĕ рабочи партисем нумайĕшĕ политика енĕпе арканса кайнă пирки пулса тăнă Коммунистла Интернационалăн историллĕ ролĕ çакăнта пулнă: вăл марксизм вĕрентĕвне рабочи движенири оппортунистла элементсем пăсса пĕтересрен хÿтĕлесе хăварнă, малта пыракан рабочисен авангардне чылай çĕршывсенче чăн-чăн рабочи партисене пĕтĕçтерес ĕçе пулăшнă, хăйсен экономикăллă тата политикăллă интересĕсене хÿтĕлемешкĕн, фашизма хирĕç тата вăл хатĕрленĕ вăрçа хирĕç кĕрешмешкĕн, фашизма хирĕç кĕрешмелли тĕп тĕрек пулса тăракан Совет Союзне пулăшмашкăн ĕççыннисен массисене мобилизацилеме рабочи партисене пулăшнă. Гитлеровецсем хатĕрлекен вăрçăн срудийĕ пулса тăракан «Коминтерна хирĕçле пактăн» чăн-чăн пĕлтерĕшне Коммунистла интернационал вăхăтра уçса палăртрĕ. Вăл вăрçăччен чылай малтан гитлеровецсем ютçĕршывсенче туса пыракан ирсĕр те ишĕлтерÿллĕ ĕçе ыванма пĕлмесĕр тăрăшыв çине кăларса пычĕ, çав ишĕлтерÿллĕ ĕçе гитлеровецсем Коммунистла Интернационал çав государствăсен шалти ĕçĕсене хутшăнать тесе кăшкăрашнипе пытарса туса пынă.

Анчах та вăрçăччен чылай малтан ĕнтĕ çакă уççăнрах та уççăнрах паларса пычĕ: уйрăм çĕршывсен шалти тата пĕтĕм тĕнчери обстановки йывăрланса пынă май, кашни уйрăм çĕршыври рабочи движени задачисене пĕтĕм тĕнчери мĕнле те пулин центр вăйĕпе татса парас ĕçре çĕнтерме çук йывăрлăхсем тĕл пулма пултараççĕ.

Тĕнчери уйрăм çĕршывсен аталанăвĕн историллĕ çулĕсем питех те тĕрлĕ пулни, вĕсен обществăллă йĕркисем тĕрлĕ тата хирĕçÿллĕ те пулни, вĕсем общество тата политика енĕпе тĕрлĕ виçере тăни тата тĕрлĕ хăвăртлăхсемпе аталанса пыни, юлашкинчен, рабочисен ăстăн аталанăвĕ тата организованноçĕ тĕрлĕ пулни уйрăм çĕршывсен рабочи класĕ умне тĕрлĕ задачăсем кăларса тăратнă.

Иртнĕ чĕрĕк ĕмĕр хушшинче пулса иртнĕ событисем тата Коммунистла Интернационал пухнă опыт çакна питех те ĕненмелле кăтартса пачĕ: рабочисене пĕрлештермелли организациллĕ форма, Коммунистла Интернационалăн 1-мĕш конгресĕ суйласа илнĕскер, рабочи движени пуçланса кайнă малтанхи тапхăрта движени ÿссе пынă май тата уйрăм çĕршывсенче вăл движени задачисем йывăрланса пынă май хăйнехăех ытларах та ытларах пĕтсе пычĕ, нациллĕ рабочи партисене малалла тĕреклетес ĕçре чылай чухне чăрмав та пулса тăчĕ.

Гитлеровецсем пуçласа янă пĕтĕм тĕнчери вăрçă уйрăм çĕршывсен лару-тăрăвĕнчи уйрăмлăха татах та ытларах ÿстерчĕ, гитлерла тиранине тытса тăракан çĕршывсемпе Гитлера хирĕçле хăватлă коалицине пĕрлешнĕ ирĕклĕхе юратакан халăхсем хушшинче тĕпсĕр çырма туса хучĕ. Гитлерла блокăн çĕршывĕсенчи рабочисен, ĕççыннисен, тÿрĕ кăмăллă мĕнпур çынсен тĕп задачи—гитлерла çар машинине шалтан ишĕлтерсе çав блока поражени тÿстерес, вăрçăшăн айăплă правительствăсене сирпĕтсе антарас ĕçе пур майпа та пулăшасси пулса тăрать. Çав вăхăтрах Гитлера хирĕçле коалицин çĕршывĕсенчи халăхăн анлă массисен тата пуринчен малтан малта пыракан мĕнпур рабочисен таса тивĕçĕ—гитлерла блока хăвăртрах çĕмĕрсе тăкас тата тĕрлĕ нацисем пĕртан правăпа пĕр-пĕринпе туслăн пурăнмалла тăвас тесе çав çĕршывсенчи правительствăсене вăрçă ĕçĕнче пур майсемпе те пулăшса тăрасси пулать. Кунпа пĕрлех çакна та манма юрамасть: Гитлера хирĕçле коалицине çывăх тăракан уйрăм çĕршывсенче хăйсен уйрăм задачисем те пур. Çапла, сăмахран, гитлеровецсем оккупациленĕ тата хăйсен государствин никама пăхăнманлăхне çухатнă çĕршывсенче малта пыракан рабочисен тата халăхăн анлă массисен тĕп задачи—хĕçпăшаллă кĕрешÿ пуçласа ярасси, çав кĕрешĕве гитлерла Германие хирĕç пыракан нациллĕ-ирĕклĕхлĕ вăрçă туса хурасси пулса тăрать.

Çак вăхăтрах, ирĕклĕхе юратакан халăхсен гитлерла тиранине хирĕç, ирĕклĕхшĕн пыракан вăрçи, тĕрлĕ партисенче тата тĕрлĕ тĕн тытакан, Гитлера хирĕçле хăватлă коалицин речĕсенче пĕтĕçнĕ халăхăн питех те анлă массисене хумхатса янă вăрçă, çакна татах та уççăнрах кăтартса пачĕ: тăшмана хăвăртрах çĕнтерме массăсене мобилизацилес тата пĕтĕм нацие çĕклес ĕçе кашни уйрăм çĕршыври рабочи движени авангарчĕ хăйĕн государстви ăшĕнче лайăхрах та витĕмлĕрех туса пыма пултарать. Коммунистла Интернационалăн 1935 çулта пулнă VII-мĕш конгресех ĕнтĕ, пĕтĕм тĕнчери обстановкăра тата рабочи движенире пулнă улшăнусем рабочи движени секцийĕсене хăйсен умĕнче тăракан задачăсене татса парас ĕçре питĕ çавăрăнăçуллă та пултаруллă пулма хушнине шута илсе, Коммунистла Интернационалăн Исполнительнăй Комитетне рабочи движенин мĕнпур ыйтăвĕсене татса панă чухне çапла тума хушса хăварчĕ: «çав ыйтусене татса панă чухне кашни çĕршывăн конкретнăй условийĕсене тата уйрăмлăхĕсене шута илмелле, коммунистла партисен шалти организациллĕ ĕçĕсене тÿрремĕнех хутшăнасcинчен яланах сыхланмалла», терĕ.

США-ри коммунистсен партийĕ 1940 çулхи ноябрьте хăй Коммунистла Интернационал ретĕнчен тухасси çинчен йышăннă решение ырланă чухне те Коммунистла Интернационал çав çÿлте асăннă сăлтавсенех шута илнĕ.

Марксизм-ленинизм никĕсне хывакансем вĕрентнине асра тытса, пăрахăçа тухнă организациллĕ формăсене сыхласа хăварассишĕн коммунистсем нихăçан та тăрăшман; вĕсем яланах рабочи движенин организаци формисене тата çав организацин ĕçри меслечĕсене пĕтĕм рабочи движенин политикăллă тĕп интересĕсене пăхăнтарнă, историллĕ конкретнăй обстановкăн уйрăмлăхĕсене тата çав обстановкăран тÿрремĕнех тухса тăракан задачăсене пăхăнтарнă. Вĕсем аслă Марксăн примерне асра тытаççĕ, Маркс Рабочисен Пĕтĕм Тĕнчери Юлташлăхĕн речĕсенче малта пыракан рабочисене пĕтĕçтернĕ, кайран вара, 1-мĕш Интернационал Европăпа Америкăри çĕршывсенче рабочи партисене аталанма никĕс хывса хăварса хăйĕн историллĕ задачине пурнăçа кĕртсен, нациллĕ рабочисен массăллă партийĕсене тума кирлĕ пулса тăнине шута илсе, 1-мĕш Интернационала салатса янă, мĕншĕн тесен организацин çав форми ĕнтĕ обстановка ыйтнисемпе килĕшсе тăман.

Çÿлте каланисене шута илсе тата уйрăм çĕршывсенчи коммунистсен партийĕсемпе вĕсен ертсе пыракан кадрĕсем ÿссе, политика енĕпе вĕренсе çитнине шута илсе, çавăн пекех тата пĕтĕм тĕнчери рабочи движенин ертсе пыракан центрĕ пулса тăракан Коммунистла Интернационала салатса ярасси çинчен хальхи вăрçă вăхăтĕнче чылай секцисем ыйту тăратнине асра тытса, Коммунистла Интернационалăн Исполнительнăй Комитечĕн Президиумĕ, пĕтĕм тĕнчери вăрçă условийĕсенче Коммунистла Интернационалăн конгресне пухма май çук пирки, Коммунистла Интернационалăн секцийĕсенче çирĕплетме çакăн пек сĕнÿ пама кирлĕ тесе шутлать:

Пĕтĕм тĕнчери рабочи движенин ертсе пыракан центрĕ пулса тăракан Коммунистла Интернационала салатса ярас, Коммунистла Интернационал уставĕнчен тата конгрессем йышăннă решенисенчен тухса тăракан обязанноçсене пурнăçа кĕртессинчен Коммунистла Интернационал секцийĕсене хăтарас.

Коммунистла Интернационалăн Исполнительнăй Комитечĕн Президиумĕ Коммунистла Интернационал майлă тăракансене пурне те çапла тума чĕнет: Гитлера хирĕçле коалицири халăхсемпе государствăсене ирĕклĕхшĕн вăрçă туса пымашкăн пур майсемпе те пулăшса пыма, вăрçа активлăн хутшăнма, ĕççыннисен тискер тăшманне—нимĕç фашизмне тата унăн союзникĕсемпе вассалĕсене хăвăртрах çĕмĕрсе тăкас ĕçе пĕтĕм вăя хума чĕнет.

Коммунистла Интернационалăн Исполнительнăй Комитет Президиумĕн членĕсем:

Готвальд, Димитров, Жданов, Коларов, Копплениг, Куусинен, Мануильский, Марти, Пик, Торез, Флорин, Эрколи.

Çак постановлени çумне коммунистла партисен çак представителĕсем пĕрлешеççĕ:

Бианко (Италия), **Долорес Ибаррури** (Испания), **Лехтинен** (Финляндия), **Паукер** (Румыния), **Ракоши** (Венгрия).

Мускав, 1943 çулхи майăн 15-мĕшĕ.

(«Правда», 1943 ç. майăн 22-мĕшĕ).

Республикăри уйхирсенче

14 МТС çураки ĕçĕсен планне ирттерсе тултарчĕç

Сталин юлташăн майăн 1-мĕшĕнчи приказне пурнăçа кĕртсе пырса Елчĕк, Шăхасан, Канаш, Йĕпреç, Вăрнар, Комсомольски, Красноармейски, Элĕк, Вăрмар, Ишлей тата Хĕрлĕ Чутай машинно-тракторнăй станцисем хăйсен çуракинчи ĕç планĕсене ирттерсе тултарчĕç. Ку МТС-сенчи трактористсемпе трактористкăсем кăçалхи çуракинче тухăçлă ĕçлерĕç.

Елчĕк МТС-ĕ çураки планне 152 процент тултарчĕ. Кунта чылай бригадăсем хăйсен çураки планĕсене ирттерсе пурнăçланипе пĕрлех, горючи нумай перекетлесе хăварчĕç. Çак МТС-ри 10-мĕш бригада план тăрăх 316 гектар сухалас вырăнне 640 гектар сухаланă, хăйĕн планне 202 процент тултарнă, 521 килограмм горючи перекетлесе хăварнă. Бригада хăйĕн ĕçĕпе республикăри ытти бригадăсем хушшинче чи паха тĕслĕх кăтартса пачĕ.

Хĕрарăм-трактористкăсен бригадисенчен çуракинче чи лайăх результатсем кăтартаканĕ Канаш МТС-ĕнчи Наталия Михайлова юлташ ертсе пыракан бригада пулчĕ. Ку бригадăри трактористкăсем çураки планне 164,3 процент пурнăçласа 604 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

Уйрăм трактористкăсенчен çуракинче комсомолка А. Андреева юлташ (Чкаловски МТС-ĕ) чи паха тĕслĕх кăтартрĕ. Андреева юлташ çураки вăхăтĕнче 92 гектар сухалас вырăнне 160 гектар сухаласа плана 173,7 процент тултарнă, 300 литр горючи перекетлесе хăварнă. Елчĕк МТС-ĕнчи трактористка А. Гордеева юлташ та лайăх ĕçленĕ. Вăл хăйĕн сменинче 107 гектар сухаланă.

Республикăн чылай МТС-сем кăçалхи çуракинче хăйсен пултарулăхне кăтартса пачĕç. Йĕпреç, Хĕрлĕ Чутай машинно-тракторнăй станцийĕсем газогенераторлă тракторсемпе те тухăçлăн ĕçлерĕç. Анчах çакăнпа пĕрлех пирĕн республикăра чăтма çук япăх ĕçлекен МТС-сем те пур. Тĕслĕхрен, Çĕмĕрле МТС-ĕ (директорĕ Чумейкин, политотдел начальникĕ Савадеров юлташсем) кăçалхи çураки планне халĕ те 51 процент çеç тултарнă. Газогенераторлă 15 тракторпа мĕнпурĕ те 150 гектар çеç сухаланă.

Шăмăршă, Етĕрне МТС-сем те япăх ĕçлеççĕ. Шăмăршă МТС-ĕ çураки планне 1900 гектар тултараймарĕ

Тракторсемпе 230 гектар ирхи çĕртме тунă

КУКЕÇ, майăн 22-мĕшĕ. (Телефонпа). МТС-ăн пур бригадисем те хальхи ирхи çĕртме тунă çĕрте ĕçлеççĕ. Паянхи куна тракторсемпе ирхи çĕртме сухине пурĕ 230 гектар сухаланă.

Смирнов,
МТС директорĕ.

Комбайнсене юсаççĕ

Шăхасан машинно-тракторнăй станцийĕ çуракинчи ĕç планне 155,2 процент тултарчĕ. Машинăсене туллин ĕçлеттерсе, кăçал трактористсем çураки вăхăтĕнче 5 пин килограмм горючи перекетлесе хăварчĕç. Халĕ бригадăсем тырпула пухса кĕртме хатĕрленеççĕ. Комбайнсене, молотилкăсене юсама тытăнчĕç.

Комбайнер М. Тимофеев (вăл комбайнпа тыръ вырас ĕçĕн мастерĕ) хăйĕн комбайнне юсаса лартрĕ, халĕ молотилкăсене юсать. Н. Тимофеев юлташ ертсе пыракан иккĕмĕш номерлĕ бригада паянхи куна икĕ комбайн юсаса лартрĕ, халĕ молотилкăсене юсама тытăнчĕ.

В. Веселов.

Мари республикинче çураки ĕçĕсем мĕнле пыраççĕ

ЙОШКАР-ОЛА, майăн 22-мĕшĕ. (Телеграфпа). Мари АССР-ĕнчи колхозсем майăн 20-мĕшĕ тĕлне çураки планне 57 процент пурнăçларĕç, йĕтĕн акмалли плана 53 процент тултарчĕç. Звениговски тата Горно-Марийски районсем пур культурăсем енĕпе те çураки планне тултарчĕç. Республикăри 8 МТС çураки планне ирттерсе пурнăçларĕç. Малта пыракан колхозсем оборона гектарĕсем акаççĕ. Халĕ плантан ирттерсе оборона фончĕ валли пурĕ 315 гектар акнă. Çураки малалла пырать.

Г. Эрский,
«Марий Коммуна» хаçатăн ответлă редакторĕ.

Пахча-çимĕç лартаççĕ

ИШЛЕЙ. Районри колхозсем кăçал 160 гектар çинче пахча-çимĕçсем туса илмелле. Чылай колхозсенче пахча-çимĕç лартас ĕç пуçланчĕ. «Парижская Коммуна» колхоз кăçал пахча-çимĕç 4 гектар лартать. Халĕ сухан, кишĕр, хĕрлĕ кăшман тата ытти çимĕçсене пурĕ 3 гектар çине лартнă, çитес кунсенчех 2,5 гектар çине хăяр лартма хатĕрленет.

«Çĕнĕ Марка» колхозра та пахча-çимĕç бригади хĕрÿ ĕçре. Бригадăра пурĕ 12 колхозник ĕçлет. Вĕсем халь пĕр гектар çине сахăр кăшманĕ тата пĕр гектар çине хĕрлĕ кăшман, кишĕр, хăяр лартрĕç. Çавăн пекех «МОПР» колхоз та çак кунсенче икĕ гектар çине сахăр кăшманĕ тата кишĕр, сухан, хĕрлĕ кăшман лартрĕ.

З. Митрофанова.

Республикăри колхозсенче çураки ĕçĕсем майăн 20-мĕшĕ тĕлне мĕнле пынине кăтартакан СВОДКА (процентпа)

Районсем	Çуртырисем пурĕ акнă	Тĕштырăсемпе пăрçа йышши культурасем акнă	Çĕрулми лартнă
Элĕк	105,8	104,4	100,3
Вăрнар	102,5	107,4	109
Сĕнтĕр	102,4	108,2	95,8
Шупашкар	102,3	105,6	100,4
Советски	100,8	107,1	94,2
Комсомольски	100,7	108,5	85,8
Сĕнтĕрвăрри	100,6	105,2	94,4
Елчĕк	100,4	101,8	102,7
Красноармейски	100,3	103,6	99,7
Çĕрпÿ	100,1	105,9	94,3
Калинински	100,0	106,0	94,8
Ишлей	96,3	105,0	79,7
Хĕрлĕ Чутай	95,4	101,2	90,0
Етĕрне	93,8	100,0	94,1
Канаш	93,6	101,6	63,6
Шăхасан	91,7	100,0	70,9
Йĕпреç	91,1	103,8	77,0
Первомайски	90,7	100	53,7
Куславкка	89,1	97,2	63,2
Вăрмар	89.1	97,1	53,8
Октябрьски	88,3	100,0	54,5
Чкаловски	86,0	94,4	58,2
Тăвай	84,6	93,1	39,3
Шăмăршă	81,3	86,3	60,8
Çĕмĕрле	80,8	90,9	63,5
Улатăр	76,4	86,4	22,0
Пăрачкав	56,3	66,3	31,3
Кувакински	53,4	64,5	10,1
Шупашкар хули	94,5	122,3	102,0
ЧАССР тăрăх	91,6	98.1	77,2

Çамрăк рабочисен йăла условийĕсене лайăхлатассишĕн

Рабочисен общежитийĕсене тасатса йĕркене кĕртес тĕлĕшпе ВЛКСМ Центральный Комитечĕн решенийĕ тăрăх Пĕтĕм Союзра уйăхлăх пулса иртрĕ. Комсомолецсемпе союзра тăман çамрăксем çак уйăхлăха активлăн хутшăнса сахал мар ĕç сем турĕç.

Шупашкарти ФЗО шкулĕнче вĕренекенсем хăйсем пурăнакан икĕ общежитие тасатса йĕркене кĕртрĕç. Чÿречесемпе стенасене çуса тасатрĕç. Кашни чÿрече çине занавескă çакрĕç. Общежити умĕнчи çÿп-çапсене тасатса тухрĕç. Халĕ кашни пÿлĕмрех таса та илемлĕ. Хăйсен вăйĕпех 150 çын вырнаçмалăх хĕрлĕ кĕтес организациленĕ. Стенасем çине çулпуçсен портречĕсене çапса тухнă. Уйăхлăхра çамрăк комсомолкăсем З. Кривцова, Нина Жукова паттăрлăн ĕçлерĕç. Пурăнмалли пÿлĕмсене тасатса йĕркелени вĕренекенсен ĕç тухăçлăхне те нумай хăпартрĕ. Акă, комсомолец Киселев пĕр кунхи нормăна 300 процент тултарса, кунне 40-шер тенкĕ ĕçлесе илме пуçларĕ.

Кунсăр пуçне, кунти çамрăксем хулари ачасен садне те йĕркене кĕртрĕç. Ун умĕнчи çулсене шăлса тухрĕç. Садри скамьесене тÿрлетрĕç.

Ф. Малышкин.

ПУРТЕ СТАРТА ТУХАР!

Паян профсоюзпа комсомолăн çуллахи кросĕ пуçланать. Старта çирĕп шăмшаклă, лайăх сывлăхлă çĕршер те пиншер комсомолецсем, профсоюз членĕсем тата физкультурниксем тухаççĕ. Вĕсем унта хăйсем тăван çĕршыва хÿтĕлеме хатĕр тăнине кăтартса параççĕ.

Кросс çуллахи спорта ĕççыннисен анлă сийĕсене явăçтармалли питех те кирлĕ май пулса тăрать. Кросс вăхăтĕнче совет çамрăкĕсем тикĕс мар вырăнта чупма, унти йывăрлăхсене çĕнтерме, гранатăна инçене ывăтма тата пластунла шума хăнăхаççĕ. Ку ĕç ГТО тата БГТО значокĕсен нормисене панипе пĕр вăхăтра пулса иртет. Çак хăнăхусем çамрăксене тăван çĕршыва хÿтĕленĕ çĕрте питех те кирлĕ пулаççĕ. Çавăнпа профсоюзпа комсомол организацийĕсен кроса мĕнпур комсомолецсемпе союзра тăман çамрăксене, профсоюз членĕсене, ĕççыннисен анлă сийĕсене явăçтарма тăрăшмалла. **Пĕр çамрăк та кроса хутшăнмасăр ан юлтăр!** — çакăн пек çуллахи кроса ирттермелли лозунг.

Республикăри комсомол организацийĕсем юлашки вăхăтра спорта аталантарас тĕлĕшпе халиччченхинчен лайăхрах ĕçлеме тытăнчĕç. Профсоюзпа комсомолăн Хĕрлĕ Çар 25 çул тултарнă ятпа пулса иртнĕ йĕлтĕрлĕ кросне республикăра пĕтĕмпе 124 пин çын ытла хутшăннă. Хĕллехи кросăн лайăх результачĕсемшĕн комсомолăн республикăри организацийĕ ВЛКСМ Центральный Комитечĕн куçса çÿрекен Хĕрлĕ ялавне илчĕ.

Комсомол организацийĕсем массăллă кроссене ирттерме пуян опыт пухрĕç. Çав опыта халĕ, çуллахи кроса ирттернĕ вăхăтра, çирĕплетмелле тата ăна малалла ÿстерсе пымалла. Çуллахи кроса пысăк организованноçпа ирттерсе, ВЛКСМ Центральный Комитечĕн куçса çÿрекен Хĕрлĕ ялавне хамăрăн аларах тытса тăрассишĕн кĕрешмелле.

Кроса хатĕрленнĕ май, республикăри профсоюзпа комсомол тата физкультура организацийĕсем хăшпĕр ĕçсене лайăх туса ирттерчĕç. Шупашкар, Канаш, Улатăр тата Сĕнтĕрвăрри хулисенче, Шупашкарпа Етĕрне районĕсенче хатĕрленÿ ĕçĕсене начар мар туса ирттернĕ.

Сĕнтĕрвăрри хулинче кросăн малтанхи кунĕ çуллахи спорт сезонне уçнипе пĕр вăхăтра килсе тухать. Хула стадионне çĕршер спортсменсем тухаççĕ. Волейбол командисем хăйсен пирвайхи вăййине выляççĕ. Традициллĕ эстафета пулать. ПВХО, çар санитарийĕ тата винтовкăн пайĕсем тăрăх консультацисем пулаççĕ. Çарпа физкультура темисемпе докладсем ирттереççĕ. Унти шкулсемпе техникумсенче вĕренекенсем тренировкăллă занятисене лайăх организациленĕ.

Канаш хулинчи шкулсемпе техникумсенче те тренировкăллă занятисене организованно ирттернĕ. Вагонсем юсакан заводри çамрăксем тахçантанпах ĕнтĕ кроса хутшăнма хăнăхаççĕ. Иккĕленмесĕрех калама пулать: вĕсем кросра хăйсен спорт тĕлĕшĕнчи пултарулăхне лайăх кăтартса парĕç.

Йĕлтĕрлĕ кросăн чаплă результачĕсем комсомолпа профсоюз организацийĕсене тата вĕсен руководителĕсене лăпланса ларма ирĕк памаççĕ. Вĕсен **çуллахи кросра тата пысăкрах çитĕнÿсем тăвассишĕн кĕрешмелле.**

Пирĕн республика кроса ирттерес тĕлĕшпе Мари республикине ăмăртăва чĕнчĕ. Çакă вăл пирĕн çине ытларах ответлăх хурать.

Кросс вăхăтĕнче комсомолпа профсоюз тата физкультура организацийĕсен спорта малалла аталантарса пыма условисем туса хумалла. Кроса ирттернĕ вăхăтра кăçал иртнĕ çулхи йăнăшсене урăх тумалла мар. Кросăн кашни участникне ăмăртусене хутшăнма лайăх хатĕрлесе çитермелле: вăл тикĕс мар çĕрте чупас тата унти йывăрлăхсене çĕнтерес ĕçĕн техникине, гранатăна тĕл те инçе ывăтас ĕçĕн техникине, пластунла шăвассин техникине лайăх пĕлтĕр. Кросс участникĕсене шута илесси тата ăмăртусен итогĕсене тăвасси çине уйрăмăнах тимлĕн çаврăнса пăхас пулать.

Нумай çулхи опыт çакна кăтартса парать: кирек мĕнле ĕçре те руководителĕн личнăй тĕслĕхĕ ăнăçлăха татса парать. Çамрăксене кроса хутшăнма агитацилекен, анчах çав вăхăтрах хăй кроса хутшăнман активист вăл—активист мар.

Профсоюзпа комсомолăн çуллахи кросне кăтартуллăн ирттерсе, Мари республикипе пирĕн хушăри ăмăртура малти вырăна тухар! Пурте старта тухар!

Г. ПЕТРУХИН,
ВЛКСМ Обкомĕн çарĕç тĕлĕшпе ĕçлекен секретарĕ.

Пушар дружини начар ĕçлет

КАНАШ. Яманкассинчи ирĕклĕ пушар дружини (начальникĕ С. Кузьмин юлташ) юлашки вăхăтра хăйĕн ĕçне йĕркеллĕн туса пыма тытăнчĕ. Пушарпа кĕрешмелли инвентарьсене юсанă, сарайĕнче яланах пичкепе шыв ларать, хуралçăсем пурте хăйсен вырăнĕнче. Колхозниксем хушшинче вут-кăвартан сыхланас ыйтуна калаçусем туса ирттереççĕ.

Анчах ку ĕçе «Ударник», «Комбайн» тата Крупская ячĕпе хисепленекен колхозсенче кирлĕ пек туса пымаççĕ. «Ударник» колхозри ирĕклĕ пушар дружини (начальникĕ Т. Трофимов юлташ) пожарнăй инвентарьсене типтерлĕ тытмасть. Хуралçăсем хăшпĕр чух черетлĕ дежурствăра пулмаççĕ. Колхозниксен килĕсем умĕнче шывпа хăйăр çук. Апла пулин те пожарнăй дружинăн начальникĕ нимĕнле татăклă ĕç те тумасть.

Ирĕклĕ пушар дружинисен ĕçне вăрçă вăхăчĕ ыйтнă пек лайăхлатмалла. Ку ĕç çине чунсăррăн пăхакан çынсене тивĕçлĕ ответ тыттармалла.

В. Максимов

Ют çĕршывсенче

ЧЕРЧИЛЛЬ ВАШИНГТОНРА ПУРĂННИ

ЛОНДОН, майăн 21-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Вашингтонра ĕнер Черчилльпе Рузвельт вăрçă пирки малалла калаçнă. Калаçура штабсен начальникĕсем те пулнă.

Рузвельтпа Черчилль иккĕшĕ пĕрле Лăпкă Океанри вăрçăн çар совечĕн ларăвĕнче пулнă. Çавăн пекех тата çăл ларура Канадăн премьер-министрĕ Маккензи Кинг та пулнă

ПĔРЛЕШÿЛЛĔ НАЦИСЕН ВĂРÇĂ ХЫÇÇĂНХИ ПРОДОВОЛЬСТВИ ЫЙТĂВĔСЕМ ПИРКИ ПУХĂННА КОНФЕРЕНЦИЙĔ

ХОТ СПРИНГС (Виргини штачĕ), майăн 19-мĕшĕ. (ТАСС). Пĕрлешÿллĕ нацисен вăрçă хыççăнхи продовольстви ыйтăвĕсем тĕлĕшпе пыракан конференцийĕн пленарнăй заседанийĕнче конференцин яланхи председателĕ пулма Америкăри Пĕрлешÿллĕ Штатсен делегацин председательне Джонсона суйланă. Конференцин çитес ларăвне июнĕн 3-мĕшĕнчен кая хăвармасăр уçмалла тăвас тесе панă сĕнĕве конференцин исполнительнăй комитечĕ ырланă. Конференцин секцийĕсем ĕçлеме пуçланă. Çак ыйтусем тăрăх уйрăм секцисем тунă: халăха мĕн чухлĕ апат-çимĕç кирлĕ пулма пултарнине шутласа хурас тата вĕсен нормине кăтартса парас ыйтусем тĕлĕшпе, производствăна анлăн сарса ярса ăна апат-çимĕç тăвас ĕçе хутшăнтармалла тăвас ыйтусем тĕлĕшпе, апат-çимĕç валеçсе тăрас ĕçе лайăхлатас ыйтусем тĕлĕшпе тата конференцин малалли ĕçĕсен йĕрки пирки пулакан сĕнÿсене вĕренсе пыракан секци.

АМЕРИКĂРИ ПРОФСОЮЗ ДЕЯТЕЛĔСЕМ СИКОРСКИЙ ПРАВИТЕЛЬСТВИН ĔÇĔСЕНЕ СИВЛЕÇÇĔ

НЬЮ-ЙОРК, майăн 15-мĕшĕ. (ТАСС). «Дейли Уоркер» хаçат Милускирен пĕлтернĕ тăрăх, вырăнти профсоюз организацийĕсене ертсе пыракан 15 деятель, поляк çыннисем, заявлени тунă. Çав заявленире вĕсем Польша правительствин совета хирĕçле, Гитлер майлă маневрĕсене сивлесе, Польша халăхне Европăна хăвăртрах çĕмĕрсе кĕрес тĕлĕшпе Рузвельта пулăшма чĕнеççĕ.

СОЮЗНИКСЕН АВИАЦИЙĔН ВАТАÇĔР ТИНĔС БАССЕЙНĔНЧИ ВĂРÇĂ ĔÇĔСЕМ

ЛОНДОН, майăн 21-мĕшĕ. (ТАСС). Англичансен Мальта утравĕ çинчи сывлăшри çар вăйĕсен штабĕ çапла пĕлтерет: иртнĕ кăçхине çĕрле тинĕс авиацийĕн самолечĕсем Пантеллерипе Мариттимо утравĕсем хушшинче тăшманăн судниесен караванне атакăланă.

Рейтер агентстви çапла пĕлтерет: ĕнер союзниксен Çурçĕр Африкăри сывлăш çар вăйĕсен бомбардировщикĕсемпе истребитель-бомбардировщикĕсем кункаçах Сардинири, Италири тата Пантеллери утравĕ çинчи аэродромсене, портсене тата чугун çулсене тапăннă. Çав тапăнусенче тăшманăн 113 самолетне пĕтерсе тăкнă, вĕсенчен 91-не аэродромсем çинче, 22-не сывлăшри çапăçусенче пĕтернĕ. Союзниксен авиацийĕн пĕр самолет кăна пĕтнĕ.

Тăшмана пĕтĕм чĕререн курайманăр пурăн

Совет халăхĕ икĕ çулталăка яхăн отечественнăй аслă вăрçă туса пырать. Çак вăхăт хушшинче эпир нимĕç фашисчĕсене çителĕклех пĕлсе çитрĕмĕр, вĕсен çăткăнла ĕмĕчĕсене ăнланса илтĕмĕр, вĕсен ирсĕр сăн-питне куртăмăр, сăмахпа каланисем тăрăх мар, вăрçă опычĕ тăрăх, пуриншĕн те паллă фактсем тăрăх курса пĕлтĕмĕр.

Нимĕç фашисчĕсем—вĕсем чи хаяр империалистсем, вĕсем хăйсен умне пирĕн çĕре, фабрикăсемпе заводсене, пĕтĕм пуянлăха тытса илес тĕллеве лартнă. Вĕсем пирĕн çĕршывра чуралла крепостла йĕрке туса хурасшăн. Вĕсем пирĕн Тăван çĕршывăн никама пăхăнманлăхне пĕтересшĕн, ирĕклĕ совет çыннисене чура сăнчăрĕ тăхăнтарасшăн.

Хăйсен вăрă-хурахла тĕллевне пурнăçлас тесе, ирсĕр захватчиксем кирек-мĕнле тискер ĕç тума та чарăнса тăмаççĕ. Германи фашисчĕсем тăвакан тискер ĕçсем çичĕ çĕр çул каярах Чингисхан, Батый тунă тискер ĕçсенчен те тискертерех. Çав тискер ĕçсем çинчен ССР Союзĕн Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссарĕн В. М. Молотов юлташăн нотисенче питех те уççăн кăтартса панă.

Нимĕç фашисчĕсен тискер ĕçĕсемшĕн, вĕсен калама çук пысăк преступленийĕсемшĕн пирĕн тавăрас пулать.

Пирĕн мирлĕ ĕçе пăсса ирĕклĕ тăван çĕршыв çине вăрă-хурахла тапăнса кĕнĕ тăшмана пĕтĕм совет халăхĕ курайманасть.

Тăшмана курайманăр пурăнни, чи малтан, совет çыннисем тăван çĕршыва хăйсен юлашки сывлăшĕ тухиччченех сыхлама хатĕр тăнинче палăрать, тăшмана çакнашкал тискер ĕçсемшĕн хаяррăн тавăрнинче палăрать. Тăшмана курайманăр пурăнни совет çыннисене тата вăйланрах вăрçма тата ĕçлеме çĕклет, вăл пирĕн çапăçас тата ĕçлес вăйсене темиçе хут ÿстерет, кирек мĕнле йывăрлăха тÿссе ирттерессине те çăмăллатать. Тăшмана курайманăр пурăнни хамăрăн тăван çĕршыва вĕçĕмсĕр юратнине çирĕплетсе парать.

Эпир хамăрăн тăван çĕршыва пĕтĕм чĕререн юрататпăр, тăшмана пĕтĕм чĕререн курайманатпăр. Эпир хамăрăн апла çĕршывăн пуян уйхирĕсемшĕн, вăрманĕсемшĕн, юхан-шывсемпе кÿллисемшĕн, шахтăсенчи тата ытти тĕрлĕ пуянлăхсемшĕн, вĕсене хÿтĕлесе хăварассишĕн кĕрешетпĕр.

Пирĕн çĕршывра çынна çын эксплоатацилессине пĕтернĕ. Сталинла Конституци совет халăхĕсене пĕртан правăсем пачĕ. Пирĕн çĕршывра халăхсен туслăхĕ кунран-кун çирĕпленсе пырать.

Кĕске вăхăтрах, ĕмĕрĕн пĕр чĕрĕкĕ хушшинче, тăван çĕршыв вăйлă индустриллĕ, техника тĕлĕшĕнчен малта таракан, лайăх техникăпа хĕçпăшалланнă ялхуçалăхĕн аслă çĕршывĕ, культурăллă çĕршыв пулса тăчĕ. Эпир хамăрăн çĕршыва пуянлатассишĕн, миллионшар çынсен пурнăçне пуянлатассишĕн пĕтĕм вăя хурса ĕçлерĕмĕр. Пирĕн совет çыннисем шартлама сивĕре те, чăтма çук шăрăхра та çĕнĕ заводсемпе фабрикăсен корпусĕсене купаларĕç, больницăсен, клубсен, театрсен, шкулсен çурчĕсене тăвассишĕн хĕрÿллĕн ĕçлерĕç. Колхозниксем, йывăрлăхсене сирсе, колхоз стройне çирĕплетессишĕн, пуян та культурăллă пурнăç тăвассишĕн ырми-канми кĕрешрĕç. Пирĕн çĕршывра социализм çĕнтерчĕ.

Çак çитĕнÿсемпе пуянлăхсене пурне те ирсĕр тăшман пирĕнтен туртса илесшĕн. Эпир хамăрăн мухтавлă воинсемпе пĕрле нимĕç захватчикĕсене советăн ялĕсемпе хулисене ишĕлтернĕшĕн, пирĕн ирĕклĕ халăхсене Германи баронĕсемпе помещикĕсен чурисем туса хума ăмсаннăшăн тавăратпăр.

Эпир тĕрĕслĕхлĕ вăрçă туса пыратпăр. Пирĕн ютçĕршывсене, ют халăхсене ирĕксĕрлесе пăхăнтарас тĕллевсем çук. Пирĕн тĕллев паллă та чыслă—эпир хамăрăн совет çĕрне нимĕçсен фашистла захватчикĕсенчен ирĕке кăларасшăн, нимĕçсен фашистла çарне аркатса тăкасшăн. Нимĕç вăрă-хурахĕсене, вĕсем хирĕç тăраççĕ тата тыткăна паранмаççĕ пулсан, юлашки çын юлмиччченех пĕтерсе тăкасшăн.

Нимĕç фашисчĕсем тунă тискер те юнлă ĕçсемшĕн камăн чĕри тăвăнса çитмĕ? Камăн чĕри çак тискер ĕçсемшĕн тăшмансене тавăрас тарăхупа тулмĕ?

Тăшмана курайманăр пурăнни Хĕрлĕ Çар воинĕсене паха та паттăр ĕçсем тума хавхалантарать. 28 панфиловец тăшманăн 50 танкне хирĕç тăни çинчен, чылай боецсемпе командирсем хăйсен ÿт-пĕвĕсемпе тăшман дзочĕсен амбразурисене хупласа лартни çинчен, тăшман танкĕсене хирĕç мĕн вăй пĕтсе çитиччченех кĕрешсе, юлашкинчен хăйсем йĕри-тавра гранатăсем çыхса тăшман танкĕсен гусеницисем айне выртни çинчен совет халăхĕ пĕлет. Вĕсем тăван çĕршыва юратса, тăшмана курайманăр пурăнса çакнашкал паттăррăн кĕрешнĕ. Тăван çĕршыва юратни, тăшмана курайманăр пурăнни—вилĕмрен те вăйларах.

Тăван çĕршыва юратни тата тăшмана курайманăр пурăнни Совет Союзĕнчи халăхсене никам çĕнтерейми пĕрлĕхлĕ вăй туса пĕрлештерет.

Пирĕн совет халăхĕ вăрçă йывăрлăхĕсене чыслăн тÿссе ирттерет тата хăй çĕнтерессе пĕр иккĕленмесĕр çирĕппĕн шанса тăрать. Нимĕç империалисчĕсем совет государстви саланса каяссине шанса тăни пĕтĕмпех путланса ларчĕ.

Совет халăхĕ совет çĕршывĕн вăрçăри вăй-хăватне малалла ÿстерсе пымашкăн пĕтĕм вăйне, кирлех пулсан, пурнăçне те пама хатĕр тăрать. Вăл кĕске вăхăтрах Хĕрлĕ Çар фондне 7 миллиард тенкĕ ытла укçа хывре. Чăваш республикинчи ĕççыннисем те Хĕрлĕ Çар фондне 69 миллион тенкĕ укçа хывреç, 120 пин пăт ытла тырă пачĕç, çур миллиона яхăн ăшă тумтир пухрĕç.

1942—1943 çулсенчи хĕллехи кампани вăхăтĕнче Хĕрлĕ Çар Гитлер войскисене пысăк поражениесем тÿстерчĕ. Сталинград патĕнче тăшманăн икĕ армине хупăрласа илсе пĕтерсе тăкнă, тăшманăн 300 пин ытла салтакĕпе офицерне тыткăна илнĕ. Советăн çĕршер хулисемпе пиншер ялĕсене нимĕç пусмăрĕнчен ирĕке кăларнă. Хĕрлĕ Çар тапăнса пынине сирсе яма нимĕçсем вăй çитереймерĕç.

Пирĕн союзниксен войскисем Ливипе Триполитани районĕнче Италипе Германи войскисене çĕмĕрсе тăкрĕç, нумай пулмасть вĕсене Тунис районĕнчен хĕссе кăларчĕç. Англипе Американ авиацийĕ Германин тата Италин çарпа промышленность центрĕсене аркатса тăкмаллах пыра-пыра çапать.

Гитлерла Германипе унăн çарĕ хисренчĕç тата кризиса лекрĕç, катастрофа тÿсесси умне çитсе тăчĕç, анчах вĕсене пĕтĕмпех çĕмĕрсе тăкман-ха. Çавăнпа та „Совет Союзĕнчи халăхсен тата вĕсен Хĕрлĕ Çарĕн, çавăн пекех пирĕн союзниксемпе вĕсен çарĕсен те, — тесе çырать Сталин юлташ хăйĕн кăçалхи майăн 1-мĕшĕнчи приказĕнче, — гитлерла ирсĕрсене пĕтĕмĕшпех çĕнтерессишĕн хаяр та йывăр кĕрешÿ туса пымалла пулать. Çак кĕрешÿ вĕсене пысăк жертвăсем тÿсме, питех те чăтăмлă пулма, тимĕр пек çирĕп пулма хушать. Вĕсен хăйсен пĕтĕм вăйĕсемпе майĕсене тăшмана çĕмĕрсе тăкас ĕç валли мобилизацилемелле тата çапла майпа мир тума çул хывса хатĕрлемелле“.

Сталин юлташăн майăн 1-мĕшĕнчи приказĕ пĕтĕм совет халăхне çĕнтерÿсем патне чĕнчĕ, тата лайăхрах ĕçлеме хавхалантарчĕ. Хĕрлĕ Çар валли орудисем, танксем, самолетсем, пулеметсем, автоматсем, минометсем, боеприпассем, снаряжени, апат-çимĕç татах та ытларах парса тăмалла. Рабочисем, колхозниксем, пĕтĕм совет интеллигенцийĕ фронт валли икĕ хут, виçĕ хут нумайрах вăй хурса ĕçлени кирлĕ. Пирĕн мĕнпур çынсемпе пĕтĕм учрежденисем тылра пĕр-пĕринпе килĕштерсе, лайăх сехет механизмĕ пек, тикĕс ĕçлени кирлĕ.

Тăван çĕршыва вĕçĕ-хĕррисĕр юратса, тăшмана пĕтĕм чунтан курайманăр пурăнни кирлĕ.

М. АНДРЕЕВ.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Шупашкарти касхине вĕрентекен Текстильнăй техникум

1943-44 çулхи вĕренÿ çулне производствăран уйăрăлмасăр çак специальноçсене вĕренме студентсем илесси çинчен пĕлтерет: 1. Хлопкопрядени, 2. Хлопкоткачестви.

Техникума 15 çула çитнисене тата унтан аслăраххисене, 7 çул вĕреннисене илеççĕ.

1942-43 çулта туллимар вăтам шкултан „хорошо“ тата „отлично“ паллăсемпе вĕренсе тухнисене испытанисĕрех илеççĕ. 9-10-мĕш классенчен вĕренсе тухнисене 2-мĕш курса илеççĕ.

Вĕреннĕшĕн çулталăкне 75 тенкĕ тÿлемелле.

Вĕренÿ 1943 çулхи октябрĕн 1-мĕшĕнче пуçланать. Заявленисене сентябрĕн 20-мĕшĕччен илеççĕ.

Техникумра çичĕ çул вĕренсе пĕтерейменнисем валли виçĕ уйăхлăх курс уçăлать. Заявленисене курса кĕме майăн 20-мĕшĕнчен пуçласа илеççĕ.

Заявленисене техникум директор ячĕпе заказной çырупа ямалла е ал вĕççĕн пырса памалла. Заявленипе пĕрле автобиографи тата çакăн пек документсем ямалла: 1) вĕрени çинчен пĕлтерекен документ, 2) хăçан çуралнине кăтартакан свидетельство, 3) сывлăх мĕнлине пĕлтерекен справка, 4) ĕçленĕ çĕртен справка.

Студентсем валли столовăй пур.

Заявленисене çак адреспа илеççĕ: Шупашкар хули, Новая урам, 22, Техникумăн вĕренÿ пайĕ, 2 сехетрен пуçласа 20 сехете çити кашни кунах илеççĕ.

Дирекци.

Шупашкарти эрех комбинатне ялхуçалăхĕнче ялан ĕçлеме рабочисем кирлĕ. Пĕчченнисене общежити параççĕ, столовăй пур, кашнине хăйшĕн пахча-çимĕç лартса тума çĕр участокĕ параççĕ.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн—0—67, редакци секретарĕн—4—26, парти пурнăç пайĕн—3—99.
ялхуçалăх пайĕн—5—31, издательство конторин—0—23.

НТ 1338 Типография № 1, Управления полиграф. промышленности при СНК ЧАССР Заказ № 2 Ф. б. 53. 12 п.